

SENIOR

Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów

61-809 Poznań, ul. Św. Marcin 80-82 tel. 603 644 005, e-mail: biuro@zhp.wlkp.pl

NUMER 186 (11) 2021

LISTOPAD 2021

„Dla tych, którzy odeszli”

Dla tych, którzy
odeszli w
nieznany świat,
płomień na
wietrze kołysze
wiatr.

Dla nich tyle
kwiatów pod
cmentarnym
murem
i niebo jesienne u
góry.

Dla nich harcerskie warty i chorągiewek gromada,
i dla nich ten dzień – pierwszy dzień listopada.

Gellnerowa Danuta

WYWIĘŚMY FLAGI !

1. RELACJE

Druhny/Druhowie – serdecznie dziękuję – jak już to zrobiłam na zbiórce sprawozdawczo-wyborczej za podejmowane działania, za wspólne spotkania, wyjazdy, za braterstwo i odwagę do podejmowania wyzwań, za zaangażowanie i przyjaźń. Składam serdecznie podziękowania wszystkim, którzy pomagali przy organizacji zbiórki, w tym druhom za wspaniałe ciasta.

phm. Barbara Król - z-ca Przewodniczącego WR KSH i S i po śmierci hm. Pawła Napieralskiego pełniąca obowiązki Przewodniczącego Rady.

PROTOKÓŁ ZE ZBIÓRKI SPRAWOZDAWCZO-WYBORCZEJ WIELKOPOLSKIEJ RADY KRĘGÓW STRASZYŹNY HARCERSKIEJ I SENIORÓW, KTÓRA ODBYŁA SIĘ W POZNANIU W DNIU 2 PAŹDZIERNIKA 2021 r.

Obecni - zgodnie z załączoną listą obecności (zał. nr 1.) Obrady rozpoczął o godz. 10:00 hm. Aleksander Sekulski - z-ca Przewodniczącego WR KSHiS. Następnie został wprowadzony przez phm. Piotra Persa proporzec Wielkopolskiej Rady Kręgów. Odśpiewano Hymn Harcerski. Dh Sekulski powitał przybyłych delegatów oraz gościa - hm. Bogdana Radysa, kierownika wydziału SiSH Głównej Kwatery ZHP. Następnie poprosił druha Radysa i druhenę

Barbarę Król o a zebrani zaśpiewali zebrani uczcili minutą ciszy pamięć Pawła Napieralskiego - SHiS. Kolejnym punktem programu multimedialna (przygotowana przez przedstawiająca sylwetkę druha Pawła kwietnia br. odszedł na wieczną wartę.

Przewodniczącego WR KSH i S odczytała swoje wystąpienie informując o zadaniach Prezydium Rady w 5-letniej jego działalności, o realizacji tych zadań, podziękowała komendantom Kręgów oraz członkom Kręgów, a także współpracownikom w Prezydium (zał. nr 2). Druh Sekulski ogłosił wybór

rozpalenie symbolicznego ogniska, "Już rozpalito się ognisko", po czym zmarłych druhow, w tym hm. Przewodniczącego Rady Kręgów zbiórki była prezentacja phm. Rajmunda Grązkę z Szamotuł, Napieralskiego, który dnia 16 Phm. Barbara Król - p.o.

Przewodniczącego Zbiórki i zaproponował hm. Macieja Maślińskiego, który wyraził zgodę. Wszyscy delegaci jednogłośnie zaaprobowali ten wybór. Prowadzący Zbiórkę poinformował, że należy wybrać protokolanta zbiórki, zatwierdzić Regulamin Wyborów, Porządek Obrad, wybrać Komisję Uchwał i Wniosków oraz Komisję Skrutacyjną. Ponadto zaproponował, aby głos w dyskusji kończył się merytorycznym wnioskiem. Zaproponował następnie na protokolanta p.hm. Dorotę Piotrowicz, która wyraziła zgodę. Wszyscy jednogłośnie zatwierdzili kandydaturę. Prowadzący

Zbiórkę odczytał Regulamin Wyborów (zał. nr 3), przy czym zaproponował, aby głos w dyskusji trwał 2 - 3 minuty. Wszyscy jednogłośnie zatwierdzili Regulamin Wyborów. Następnie prowadzący odczytał Porządek Obrad Zbiórki: 1. Przyjazd delegatów, 2. Rozpoczęcie Zbiórki, 3. Wprowadzenie Proporca Rady, 4. Odśpiewanie Hymnu Harcerskiego, 5. Powitanie delegatów i gości, 6. „Rozpalenie ogniska”, 7. Uczczenie minutą ciszy zmarłych druhów, 8. Prezentacja multimedialna, 9. Wystąpienie p.o. Przewodniczącego Rady, 10. Wybór Przewodniczącego Zbiórki, 11. Powołanie protokolanta, 12. Przedstawienie i zatwierdzenie Regulaminu Wyborów, 13. Zatwierdzenie porządku obrad, 14. Wybór Komisji Uchwał i Wniosków, 15. Wybór Komisji Skrutacyjnej, 16. Poinformowanie o zgłoszeniu kandydatów na Przewodniczącego Rady do godz. 12:00, 17. Sprawozdanie Prezydium Rady, 18. Dyskusja na temat sprawozdania i głosowanie, 19. Absolutorium dla ustępującej Rady, 20. Składanie sznurów harcerskich, 21. Odznaczenia, 22. Wystąpienia gości, 23. Przerwa obiadowa, 24. Wybory Przewodniczącego Rady, 24. Ogłoszenie wyników, 25. Wybór kandydatów na członków Prezydium Rady, 26. Wręczenie sznurów harcerskich, 27. Wystąpienie nowo wybranego Przewodniczącego Rady, 28. Informacja o nowym odznaczeniu dla seniorów, 29. Wybór Kapituły Odznaki dla Seniorów, 30. Wolne głosy i wnioski, 31. Przedstawienie wniosków i uchwał – głosowanie, 32. Zakończenie obrad.

Delegaci jednogłośnie zatwierdzili Porządek Obrad Zbiórki. Kolejnym punktem obrad był wybór członków Komisji Uchwał i Wniosków. Prowadzący Zbiórkę zaproponował druhów: 1. hm.Marię Piechowiak, 2. hm.Andrzeja Szymczaka, 3. p.hm.Jadwigę Zandeką.

Wszyscy wyrazili zgodę, a delegaci jednogłośnie zatwierdzili skład komisji. Kolejnym punktem obrad był wybór Komisji Skrutacyjnej. Prowadzący

Zbiórkę zaproponował druhów: 1. hm.Kazimierza Łukaszewicza, 2. p.wd. Andrzeja Lika, 3. dh. Czesława Szafczyka

Innych kandydatów nie zgłoszono. Delegaci jednogłośnie zatwierdzili skład Komisji.

W tym momencie Komisje rozpoczęły pracę, a każda we własnym zakresie wybrała spośród siebie przewodniczącego i sekretarza.

Prowadzący Zbiórkę poinformował, że kandydata na Przewodniczącego Rady może zgłaszać tylko delegat z ważnym mandatem. Kandydatury należy zgłaszać w godzinach 11:30 - 12:00 na ręce Komisji Skrutacyjnej, która przekaże je Prowadzącemu Zbiórkę. Kolejnym punktem zbiórki było przedstawienie przez druhnę Gabrielę Jaskulską sporządzonego przez p.o.

Przewodniczącego Rady i zatwierdzonego przez członków Prezydium sprawozdania z 5-letniej kadencji Rady. Dotyczyło

ono działalności Rady w okresie 28.05.2016 - 02.10.2021 (zał. nr 4). W tym momencie o

godz. 11:30 przybyli przedstawiciele Chorągwi Wielkopolskiej - hm. Tomasz Kujaczyński i druha Joanna Apolonia Stefańska. Komendant Chorągwi Wielkopolskiej - druha Tomasz Kujaczyński zabierając głos, podziękował seniorom za dotychczasową pracę, a następnie wraz z druhami Bogdanem Radyssem wręczyli Złote Krzyże Za Zasługi dla ZHP drużynie Gabrieli Jaskulskiej i drużynie Kazimierzowi Łukaszewiczowi. Zrobiono pamiątkowe zdjęcia. Prowadzący Zbiórkę poinformował, że w 2019 r. drużynie Markowi Urbanowiczowi przyznano "Złoty Medal Twórcom III Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej" - Sokołów Podlaski. W tym momencie wręczono drużynie Markowi medal. Następnie Prowadzący Zbiórkę zapytał delegatów, czy mają pytania do przedstawionego sprawozdania Rady. Żadnych uwag ani wniosków do sprawozdania nie zgłoszono. Przyjęto sprawozdanie większością głosów przy jednym głosie wstrzymującym się. Następnie przy dwóch głosach wstrzymujących udzielono absolutorium ustępującej Radzie. Członkowie ustępującej Rady złożyli sznury na ręce Przewodniczącego Zbiórki, który poinformował, że do nowej Rady powinno być wybranych 6 osób plus Przewodniczący. Jeżeli delegaci zdecydują, to może być wybrana większa liczba członków Rady. O godz. 12:00 Prowadzący Zbiórki ogłosił przerwę obiadową.

Obrady wznowiono o godz. 12:30. Głos zabrała pani Irena Ciomborowska - żona zmarłego druha Pawła Napieralskiego, która podziękowała za wszelkie dowody pamięci dla jej zmarłego męża. Poinformowała, że na grobie Pawła umieszczony już jest Krzyż Harcerski a wszelkie pamiątki sukcesywnie przekazuje harcerzom. W ciepłych słowach poinformowała, że w progach Szkoły Podstawowej, w której trwają obrady Zbiórki harcerze są zawsze mile widziani. Następnie Przewodniczący Zbiórki poinformował, że 15 delegatów zgłosiło 3 kandydatów na Przewodniczącego Rady i są to druhowie: 1. phm. Barbara Król, 2. hm. Gabriela Jaskulska, 3. hm. Marek Urbanowicz.

Ad. 1 - Barbara Król nie wyraziła zgody na kandydowanie, Ad. 2 - Gabriela Jaskulska wyraziła zgodę na kandydowanie, Ad. 3 - Marek Urbanowicz nie wyraził zgody na kandydowanie.

W związku z powyższym pozostała tylko jedna kandydatura – hm. Gabrieli Jaskulskiej.

Następnie przewodniczący Komisji Skrutacyjnej - druha Andrzej Lik, odczytał protokół Komisji (zał. nr 5). Za głosowaniem jawnym było 100% delegatów. Zjazd przyjął głosowanie jawne jako obowiązujące, ponadto upoważniono Przewodniczącego Zbiórki do dalszego prowadzenia głosowania w imieniu Komisji Skrutacyjnej. Delegaci jednogłośnie zagłosowali za wyborem na Przewodniczącego Rady hm. Gabrieli Jaskulskiej. Nie było głosów przeciwnych ani wstrzymujących się. Było 58 głosów policzonych. W tym momencie Komendant Chorągwi Wielkopolskiej - hm. Tomasz Kujaczyński pogratulował nowo wybranej Przewodniczącej Rady wyboru i poprosił zebranych delegatów o pomoc w dalszej pracy Rady. O godzinie 13:00 przedstawiciele Chorągwi Wielkopolskiej - druha T. Kujaczyński i druha Joanna Apolonia Stefańska opuścili obrady zbiórki. Przystąpiono do głosowania nad składem Rady - zaproponowano 6 osób plus Przewodnicząca. Wszyscy jednogłośnie zatwierdzili 7 osobowy skład Rady. W tym momencie druha Bogdan Radys pogratulował wyborcu Przewodniczącej i wręczył jej sznur. Podziękował też drużynie Barbarze Król, za pracę w trudnych czasach pandemii. Prowadzący Zbiórkę poprosił Przewodniczącą Rady drużynie Jaskulską o podanie kandydatów do składu Prezydium Rady. Zaproponowała ona następujących drużynie: 1) phm. Barbarę Król, 2) pwd. Jarosława Genderę, 3) phm. Hannę Kurzawę, 4) hm. Ewę Banaszak, 5) phm. Piotra Persa, 6) druha Zdzisława Firleja.

Wszyscy kandydaci wyrazili zgodę na pełnienie funkcji. Innych kandydatów nie zgłoszono. Za zgodą delegatów przeprowadzono głosowanie jawne na cały skład. Wszyscy jednogłośnie zatwierdzili skład Rady. Głosów przeciwnych i wstrzymujących się nie było. Druha Przewodnicząca wręczyła sznury nowym członkom Rady, a następnie podziękowała delegatom za zaufanie i obiecała sumienną pracę całej Rady. Prowadzący Zbiórkę oddał głos drużynie Sekulskiemu, który poinformował, że w maju b.r. Komenda Chorągwi Wielkopolskiej podjęła uchwałę o wyróżnieniu „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”. Takie wyróżnienie na wniosek Kapituły przyznaje rozkazem Komendant Chorągwi Wielkopolskiej. Kapituła dotycząca odznaczenia będzie składać się z 5 członków i będzie powołana przy Radzie Kregów SHiS. Kadencja Kapituły trwać będzie tak długo, jak kadencja Rady. Druha Sekulski zaproponował do Kapituły drużynie: 1) hm. Aleksandra Sekulskiego, 2) hm. Marka Urbanowicza, 3) phm. Wawrzyńca Wierzejewskiego, 4) pwd. Krystynę Krobską, 5) hm. Kazimierza Łukaszewicza.

Wszyscy wyrazili zgodę na kandydowanie. Przy 1 głosie przeciwnym delegaci większością głosów zdecydowali, że głosowanie odbędzie się na cały skład Kapituły. Jednogłośnie zatwierdzono zaproponowany skład Kapituły. Nowo wybrani członkowie Kapituły udali się na naradę, a w tym czasie w wolnych wnioskach głos zabrali druhowie: 1) Zdzisław Firlej, 2) hm. Stefania Wajman, 3) phm. Wawrzyniec Wierzejewski, 4) hm. Zenon Wechmann. Wnioski druhów zawarto w protokole Komisji Uchwał i Wniosków (Zał. nr 6).

Druh Marek Urbanowicz poinformował, że skład Kapituły Odznaczenia jest następujący: 1) Aleksander Sekulski – Przewodniczący, 2) Marek Urbanowicz- Z-ca Przewodniczącego, 3) Krystyna Krobska-Sekretarz, 4) Wawrzyniec Wierzejewski- Członek, 5) Kazimierz Łukaszewicz- Członek.

Ponadto poinformował, że wnioski w sprawie w/w odznaczenia należy składać do Sekretarza Kapituły do dnia 15 każdego miesiąca. Następnie Przewodniczący Komisji Uchwał i Wniosków odczytał protokół Komisji (Zał. nr 7). Zebrani delegaci większością głosów, przy 1 głosie wstrzymującym przyjęli wnioski i uwagi do dalszego opracowania. Przewodniczący Zbiórki ogłosił zakończenie obrad. Zebrani odśpiewali Hymn Chorągwi Wielkopolskiej, a druh Piotr Pers wyprowadził Proporzec Rady.

Zbiórkę zakończono harcerskim kręgiem.

Protokolantka – phm. Dorota Piotrowicz
/zdjęcia pwd. Andrzej Lik/

Członkowie Prezydium WRK SH i S wybrani na zbiórce sprawozdawczo – wyborczej dnia 2.10.2021 r.

Na zdjęciu od lewej - phm. Barbara Król (KSH OWAR Poznań) z-ca Przew. Rady, gość – hm. Bogdan Radys, członkowie prezydium Rady - hm. Ewa Banaszak (KSH Płomienie Czerwonak), dh Zdzisław Firlej (IKS Dziewiątacy Poznań), phm. Hanna Kurzawa (KSH Warta Konin), pwd. Jarosław Gendera (KSH Szóstacy Poznań), hm. Gabriela Jaskulska (KSH Płomienie Czerwonak) Przewodnicząca Rady, członek prez. phm. Piotr Pers (KSH OWAR Poznań).

Druhny i druhowie, Drodzy Seniorzy

02.10.2021r. na Zbiórce Sprawozdawczo – Wyborczej Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów zostałam wybrana przez delegatów reprezentujących Wasze Kręgi Przewodniczącą tej Rady. Wraz z całym Prezydium chcę podziękować za obdarzenie nas zaufaniem. Radę tworzymy wszyscy, wszystkie Wielkopolskie Kręgi i każdy członek Kręgu. To od nas wszystkich zależy, jak będzie układała się nasza praca. Do tej pory pandemia utrudniała trochę spotkania, ale wierzę, że wkrótce wrócimy do normalności i będziemy się spotykać na zbiórkach w Waszych Kręgach, organizować imprezy, na które będziemy się nawzajem zapraszać. Życzę Wam przede wszystkim dużo zdrowia, chęci, czerpania radości z udziału we wspólnych spotkaniach oraz zaangażowania w ich organizację.

Przewodnicząca WR KSH i S - hm. Gabriela Jaskulska

Pomnik Poległych Winiarczyków powrócił w poniedziałek, 4 października, na Winiary, gdzie jego pierwowzór został postawiony w 1923 roku, a w 1939 roku zniszczony przez okupanta. Geneza Pomnika Poległych Winiarczyków - Był rok 1922. Do niewielkiej wsi

Winiary, położonej na północ od Poznania, powrócili mieszkańcy z wojennej tułaczki frontów I Wojny światowej, Wojny polsko – bolszewickiej, ale przede wszystkim Powstania Wielkopolskiego. Okazało się, że na polach bitewnych życie za ojczyznę oddało 90 mieszkańców Winiar, sąsiadów, przyjaciół, znajomych. To historia o ludziach, którzy walczyli w szeregach Winiarskiego Oddziału Powstańczego o tych, którzy pod dowództwem Wincentego Pokrywki zdobyli koszary na Golęcinie, jeden z fortów oraz halę Zeppelina, brali udział w zdobywaniu lotniska Ławica, a później walczyli o Lwów. Dla uczczenia poległych 90 Winiarczyków postanowiono ze zbiórki publicznej wybudować pomnik. 6 maja 1923 roku, na placu gminnym przy ul. Długiej (obecnie ul. Winiarskiej) odsłonięto Pomnik Poległych Winiarczyków. Był to pierwszy monument wzniesiony na terenie Poznania, poświęcony ofiarom walk o niepodległość Ojczyzny w latach 1914-1921, a w szczególności Powstańcom Wielkopolskim. Uroczystość dnia 4.10.2021 r. rozpoczęła się mszą świętą w intencji Winiarczyków i mieszkańców Winiar, w kościele pw. św. Stanisława Kostki, koncelebrowaną przez biskupa pomocniczego Grzegorza Balcerka, ks. kapelana ppor. Alberta Adamczyka oraz proboszcza parafii ks. Krzysztofa Skowrońskiego. Po mszy odbyło się odsłonięcie pomnika w obecności mieszkańców, Rady Osiedla Winiary i w

asycie Wojska Polskiego oraz druhow z Kręgu Seniorów Harcerskich „Szóstacy” i harcerzy z Hufca ZHP Poznań – Jeżyce. */na podstawie doniesień prasowych – pwd. Jaroslaw Gendera/*

Z inicjatywy Rodziny, Rady Osiedla Ostrów Tumski, Śródka, Zawady, Komandoria oraz Rady Miasta Poznania, w dniu 24.09. 2021 roku odbyła się uroczystość związana z otwarciem Skweru im. hm. Stanisława Powalisza na Komandorii. Uroczystość rozpoczęła się mszą św. odprawianą w Kościele św. Małgorzaty na Śródce przez Proboszcza Parafii Archikatedralnej księdza prałata Ireneusza Szwarca. Liturgię słowa przekazali wiernym dh. Antonina Pawełczyk z 3PDHS z Hufca ZHP Poznań – Nowe Miasto oraz prawnuk dh St. Powalisza, Karol Przeclawski. Po zakończeniu mszy św. uczestnicy zwartą grupą

pomaszzerowali na ul. Małachowskiego, przy której usytuowany jest Skwer. Gospodarzem dalszej części uroczystości był pan Gerard Cofta Przewodniczący Rady Osiedla, który działając w imieniu Rady wskazał miejsce lokalizacji Skweru i tym samym wsparł wieloletnie starania rodziny o upamiętnienie działalności patriotycznej ojca, dziadka i pradziadka, byłego mieszkańca Śródki. Treść Uchwały Rady Miasta, dotyczącą wyrażenia zgody na lokalizację Skweru odczytała zebrany Zastępczyni Przewodniczącego Rady Miasta, pani Agnieszka Lewandowska. Następnie prawnuk dh. Powalisza przedstawił życiowe dokonania pradziadka, który był uczestnikiem Powstania Wielkopolskiego 1918/19, współtwórcą plutonów skautowych, drużyn harcerskich a także wykonując swój zawód artysty witrażu, stworzył wiele prac zdobiących kościoły i budynki

Kawalerów Maltańskich. Wagę uroczystości podkreśliła obecność przedstawicieli Zarządu Pamięci Powstania 1918-1919, pana Tadeusza Musiała – Prezesa Zarządu Głównego i pana Wawrzyńca - Prezesa Oddziału Poznańskiego, a także pana Tadeusza Łęckiego - Dyrektora Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości w Poznaniu oraz

świeckie w Poznaniu i w miastach w Polsce. Odstąpienia tablicy pamiątkowej dokonali; najmłodsza córka Stanisława Powalisza - Wiesława Majchrzyk i Zastępczyni Przewodniczącego Rady Miasta pani Agnieszka Lewandowska. Księża Prałaci Ks. Ireneusz Szwarz Proboszcz Parafii Archikatedralnej i Ks. Paweł Deskur- Proboszcz Parafii Jana Jerozolimskiego za Murami dokonali poświęcenia tablicy. Na uwagę zasługują uczestniczące w uroczystości poczty sztandarowe z Zespołu Szkół Komunikacji im. Hipolita Cegielskiego, który prezentował Sztandar Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 oraz ze Szkoły Podstawowej nr 85 im.

pana Przemysława Terleckiego - Dyrektora Muzeum Narodowego w Poznaniu. Wystarczył krótki alert telefoniczny, aby na uroczystości zameldowała się licznie brać harcerska reprezentująca godnie poznańskie Kręgi Starszyny Harcerskiej: „10 PDH i Wiarusy”, „Owar” z Hufca ZHP Poznań – Nowe Miasto, „Dziwiątacy” i „Wilki Morskie” z Hufca ZHP Wilda, „Szóstacy” z Hufca ZHP Jeżyce oraz KSH „Damy Radę” z Hufca ZHP Wągrowiec. Czuwaj! *pwd. Andrzej Lik*

Ze względu na „przeciwności losu” zaplanowana w ramach obchodów 65 rocznicy „Poznańskiego Czerwca 56”, **zwiedzanie stałej ekspozycji Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956**, zrealizowane zostało w dniu **19.10 2021r.** Na zaproszenie pani Kustosza Kingi Przyborowskiej i dh. Andrzeja Lika seniora z KSH „10 PDH i Wiarusy”, punktualnie o godz. 11-ej w Muzeum zameldowało się 14 seniorek i seniorów z Kręgów Starszyny Harcerskiej z Poznania i Wągrowca: „10 PDH i Wiarusy”, „Owar” – Hufiec ZHP Poznań – Nowe Miasto, „Dziwiątacy” z Hufca ZHP Poznań – Wilda, „Szóstacy” – Hufiec ZHP Poznań – Jeżyce oraz „Damy Radę” z Hufca ZHP Wągrowiec. Zwiedzanie ekspozycji, po której osobiście oprowadzała nas Kierowniczka placówki pani

Kinga Przyborowska, zaczęliśmy od klatki schodowej, która znajduje się tuż za wejściem do Muzeum i mieszkania. Wystrój tych wnętrz jak i zgromadzone wyposażenie obrazowało szarzyznę życia powojennych lat pięćdziesiątych ubiegłego stulecia. Szczególne zainteresowanie zwiedzających wzbudził stary aparat radiowy, z którego w wieczornej porze w domach słuchano wiadomości nadawanych w Radiu Wolna Europa. Wiadomościom tym towarzyszył stały warkot urządzeń zagłuszających, używanych przez ówczesne władze. Z atmosfery mieszkania lat 50 – tych ubiegłego

wieku wyszliśmy na ulicę o nazwie „Wolność”, na której pokazano szereg zdjęć obrazujących sytuację społeczno-ekonomiczną kraju. Brak żywności, odzieży i towarów pierwszej potrzeby, powodował tworzenie się długich kolejek przed sklepami. Słowo kupiłem, zostało wyparte przez słowo zdobyłem, bo tak wyglądały codzienne zakupy. Uwaga zwiedzających skupiła się również na starym wagonie tramwajowym, które to wagony, a przede wszystkim obsługa tych pojazdów, odegrały znaczącą rolę w „wypadkach poznańskich”, jak nazywała Poznański Czerwiec 56 ówczesna władza, starając się umniejszyć znaczenie tego buntu robotniczego. Fragment ekspozycji o nazwie „Ulica Wolności” kończy replika otwartej bramy ówczesnych Zakładów Przemysłu Metalowego im. J. Stalina, z której to 28 czerwca 1956r. wyszli robotnicy w charakterystycznych drelichowych ubraniach i w drewniakach (nazywanych okulokami) na nogach. Dalsza część ekspozycji to zdjęcia obrazujące tłum ludzi protestujących na Placu Mickiewicza i domagających się „chleba i pracy”, „obniżenia norm pracy” itp. Inne miejsca uwidocznione na zdjęciach to ul. Dąbrowskiego, na którą przeniosła się część protestujących, siedziba ZUS, gdzie zostały z ostatniego piętra wyrzucone na ulicę i rozbite znieprawione urządzenia zagłuszające audycje Radia Wolna Europa. Fragment zagłuszarki jest eksponatem wystawy w Muzeum. Zdjęcia z ul. Kochanowskiego, to przede wszystkim zdjęcia z okna mieszkania naprzeciw Urzędu Bezpieczeństwa, zrobione przez pana Leszka Paprzyckiego, pokazujące krwawe wydarzenia jakie miały miejsce na tej ulicy. Symbolem tego jest makieta czołgu przed siedzibą UB, a w gablotach zgromadzona broń, którą użyto przeciw ludności. Na podstawie zdjęć, zrobionych przez agentów UB i milicji, identyfikowano uczestników, których następnie aresztowano i w bestialski sposób przesłuchiowano. Całość ekspozycji kończy sala pomnikowa, w której pokazano proponowane makiety pomników, który miał być odsłonięty na uczczenie 25 rocznicy Czerwca 56. Głosami ludności przyjęto do realizacji projekt tzw. Poznańskie Krzyże, które odsłonięto w 1981r. na Placu Mickiewicza. Zwiedzanie ekspozycji zakończyliśmy w Sali, na której ścianach rozwieszono plakaty z okresu tzw. socrealizmu. Tylko wtajemniczeni wiedzieli, że spotkamy tam druhnę Martę Włodarczyk, której praca magisterska zajęła II miejsce w konkursie na najlepszą pracę. Dodam, że tematem tej pracy były „Postacie historyczne,

będące patronami drużyn harcerskich”. Złożyliśmy jej gratulacje, życzyliśmy sukcesów w pracy zawodowej i zadowolenia z pasji, którą może rozwijać i kontynuować w Komisji Historycznej Hufca ZHP Poznań – Wilda. Pani Kindze Przyborowskiej podziękowaliśmy za osobiste zaangażowanie i

oprowadzenie nas po bardzo ciekawie urządzonej ekspozycji oraz za życzliwe i ciepłe podejście do „wyrośniętych” harcerek i harcerzy. Dziękujemy również za obdarowanie wszystkich uczestników Katalogami Muzeum Powstania Poznańskiego - Czerwiec 1956. Muszę dodać, że Dziadkowie Pani Kingi, to harcerze – Babcia Ewa to harcerka 10 PDH im.

Karoliny Niezychowskiej, a Dziadek Eugeniusz to harcerz 2 PDH im. Kazimierza Wielkiego. Drużyny te należały do Hufca ZHP Poznań – Śródką. Oboje Dziadkowie należeli też do Kręgów Starszyny Harcerskiej „10 PDH” i „2PDH Wiarusy”. Czuwaj!

phm. Elżbieta Żywałkowska – Lik KSH „10 PDH i Wiarusy”

2. Z KART HISTORII (RÓŻNOŚCI)

Miłość, aż po grób... odseparowane nagrobki łączą się ponad murem. Holandia to kraj, który słynie między innymi z tolerancji, dlatego mało kto zdaje sobie sprawę, że mniej więcej od połowy XIX wieku aż do lat 60-tych ubiegłego stulecia w holenderskim społeczeństwie istniały silne podziały religijne oraz ideologiczne. Wymowną i zarazem niezwykłą pamiątką po tamtych czasach są dwa XIX-wieczne nagrobki znajdujące się na cmentarzu w pobliżu miasteczka Roermond. W 1842 roku niejaki JWC van Gorkum, 33-letni oficer holenderskiej kawalerii, poślubił o 11 lat młodszą niewiastę JCPH van Aefferden. Związek ten wzbudził spore

kontrowersje, ponieważ van Gorkum był protestantem, zaś jego wybranka – katoliczką (popularne było wtedy stare holenderskie powiedzenie o treści: twee geloven op één kussen, daar slaapt de duivel tussen, co można przetłumaczyć jako: jeśli dwie religie śpią na jednej poduszce, to pomiędzy nimi śpi diabeł). Pomimo niesprzyjających nastrojów społecznych ich małżeństwo przetrwało jednak szczęśliwie prawie cztery dekady, aż do śmierci pana van Gorkum w 1880 r. Został on wtedy pochowany w grobie, który zgodnie z panującym wówczas prawem segregacji religijnej, znalazł się w części cmentarza przeznaczony wyłącznie dla protestantów. Kiedy więc 8 lat później zmarła jego żona, to jako katoliczka nie mogła zostać pochowana w jednym grobie z mężem. Jeszcze za życia oznajmiła jednak, że po śmierci chce spoczywać jak najbliżej swojego ukochanego, dlatego trzeba było znaleźć jakieś rozwiązanie. Efekt? Dwa nagrobki rozdzielone wysokim murem, ale jednocześnie połączone uściskiem wyrzeźbionych dłoni. Robi wrażenie fotografia i ogólny przekaz, prawda?

(facebook - z archiwum Świat Słów)

3. KOMUNIKATY

1. Komendant Hufca ZHP Poznań – Jeżyce w Rozkazie L. 6/2021 z dnia 13 września 2021 r. napisał: „Na wniosek **przewodniczącej 1 Kręgu Starszyny Harcerskiej hm. Haliny Smól – Bor** zamykam działalność 1 Kręgu z dniem 29.08.2021 r. Składam najszczerze gratulacje wszystkim instruktorom wchodzącym w skład Kręgu, którzy aktywnie działali w obrębie swojego środowiska, jak i na terenie Hufca. Szczególne podziękowania kieruję do pionierów Kręgu tj. **do hm. Haliny Smól – Bor oraz pwd. Mieczysława Jankowskiego**. Życzę wszystkim instruktorom dużo zdrowia oraz pogody ducha harcerskiego. Jednocześnie informuję, iż każdy członek należący do 1 KSH ma możliwość przejścia do Kręgu Seniorów Harcerskich „Szóstacy”.”

2. W listopadzie zostaną odprawione **msze św. za zmarłych druhów** – w tym m.in. w Poznaniu: -----

- dnia **2 listopada o godz. 18.00** w kościele św. Małgorzaty na Śródcie – od Kręgu 10 PDH i Wiarusy,

- dnia **6 listopada o godz. 11.00** w kościele **św. Jana Jerozolimskiego za Murami – przy Rondzie Śródka między ul. Warszawską, a Maltą – od Wielkopolskiej Rady KSH i S (msza dotychczas odprawiana przy ul. Bluszczowej)**. Zapraszamy w mundurach – po mszy św. ks. Proboszcz oprowadzi po kościele, w którym w ostatnim czasie zostały przeprowadzone poważne prace restauratorskie. Potem kawa/herbata i ciastko. Dojazd tramwajami, lub samochodem – parkować można w pobliżu na parkingu miejskim, lub na ulicy Świętojańskiej. **Zapraszamy!**

- dnia **13 listopada o godz. 11.00** w kościele na Bluszczowej – od Kręgu „Dziwiątacy”.

3. W dniu 2 listopada o godz. 18.00 odbędzie się **Apel Pamięci** przy pomniku na Polanie Harcerskiej nad jeziorem Malta.

Komunikat Nr 3 Kapituły „Wspólnoty Seniorów ZHP” im. ks. hm. Antoniego Bogdańskiego w Skulsku.

Podajemy do wiadomości, że zostały rozpatrzone wnioski kręgów i komisji historycznych hufców oraz chorągwi o przyznanie Tabliczek Epitafijnych w roku 2021 dla następujących dh/dh:

1. hm. Aleksander Woliński wnioskujący Komisja Historyczna Hufca Bydgoszcz- Miasto
2. hm. Zenon Erdmann wnioskujący Komisja Hist. Chorągwi Kujawsko- Pomorskiej ZHP
3. hm. Józef Płocki wnioskujący Komisja Hist. Chorągwi Kujawsko- Pomorskiej ZHP
4. hm. Jan Jankowski wnioskujący Komisja Hist. Chorągwi Kujawsko- Pomorskiej ZHP
5. phm. Jan Kujawa wnioskujący Krąg Seniorów „Warta” w Koninie
6. hm. Marian Pokornowski wnioskujący Komisja Historyczna Hufca Poznań- Jeżyce
7. hm. Aleksander Wenglewicz wnioskujący Krąg Seniorów Ziemi Mogileńskiej
8. hm. Gwidon Trzecki wnioskujący Krąg Seniorów Ziemi Mogileńskiej
9. hm. Leon Goździak wnioskujący Krąg Seniorów „Zodiak” Jarocin
10. hm. Tadeusz Steinmetz wnioskujący Komisja Historyczna Hufca Jarocin

11. phm. Teresa Steinmetz wnioskujący Krąg Seniorów „Zodiak” Jarocin
12. hm. Grzegorz Filipek wnioskujący Krąg Seniorów „Korzenie” Gdańsk
13. hm. Sylwester Glapiak wnioskujący Krąg Seniorów „Korzenie” Gdańsk
14. phm. Danuta Smółko wnioskujący „Wędrowniczki po Zachodnim Stoku” Bydgoszcz
15. phm. Wanda Polaszewska wnioskujący „Wędrowniczki po Zachodnim Stoku”
Bydgoszcz
16. hm. Edwin Plichciński wnioskujący Krąg Seniorów „Bryza” w Gdyni
17. sam. Irena Karwala wnioskujący Komisja Historii Chorągwi Zachodniopomorskiej
18. hm. hm. Stanisław Zdanowski, Jadwiga Zdanowska wnioskujący Komisja Historii
Chorągwi Zachodniopomorskiej
19. hm. Henryk Walkowiak wnioskujący Instruktorski Krąg Seniorów „Dęby” Chorągwi
Zachodniopomorskiej
20. hm. Zygmunt Markowski wnioskujący Instruktorski Krąg Seniorów „Dęby”
Chorągwi Zachodniopomorskiej
21. hm. Rudolf Rollinger wnioskujący Instruktorski Krąg Seniorów „Dęby” Chorągwi
Zachodniopomorskiej
22. phm. Barbara Łukomska – Chudak wnioskujący Krąg Starszyny Harcerskiej Poznań-
Jeżyce
23. pwd. Teresa Górniok wnioskujący Krąg Starszyny Harcerskiej Poznań-Jeżyce
24. phm. Ireneusz Smół wnioskujący Krąg Starszyny Harcerskiej Poznań-Jeżyce

Koszt wykonania tabliczki wynosi **45,00 zł.**

Wnioskujący wpłacają odpowiednią kwotę na konto **Nr 97 1090 1199 0000 0001 1906 8379**
z dopiskiem „**tabliczka epitafijna druha (imię i nazwisko) od Kręgu**”

Bank Santander Bank Polska S.A. 1 O. w Koninie,

Odbiorca ZHP CHORĄGIEW WLKP HUFIEC ZHP KONIN

TERMIN POŚWIĘCENIA TABLICZEK ZOSTANIE PODANY ODREBNYM KOMUNIKATEM

CZUWAJ

2021.10.06.

Za Kapitułę hm. Andrzej Wolski

4. Z ŻAŁOBNEJ KARTY:

Dnia **29 września 2021 r.** odszedł na Wieczną Wartę w wieku 90 lat **druh Tadeusz Klotsche**, członek KSH "Szóstacy" im. Tadeusza Kościuszki przy Hufcu Poznań Jeżyce, któremu z okazji Jego urodzin Prezydium WR KSH i S gratulowało jubileuszu w Biuletynie SENIOR z lipca br. W powyższym Biuletynie opisana została harcerska droga druha Tadeusza. Pogrzeb Druha odbył się dnia 2 października br. na cmentarzu przy ulicy Gieburowskiego w Poznaniu.

Od dnia 31 października 2020 r. do dnia wydania niniejszego SENIORA wg. wiadomości Prezydium Rady na Wieczną Wartę odeszli Druhny/Druhowie:

- HO Czesław Rauchut – 1 KSH Poznań - Jeżyce
- HO Wojciech Matłoka – KSH „Szóstacy” Poznań - Jeżyce
- dh Henryk Majchrzak – KSHiS „Płomienie” Czerwonak
- hm. Zdzisław Majchrowicz – KSH „Stare Sęki” Poznań - Jeżyce
- hm. Jerzy Kamieniarz – KSH „im. T.Solli” – Leszno
- dh. Czesława Kaczyńska – KSH OWAR Poznań - Nowe Miasto
- dh. Zofia Wyrwał – KSH OWAR Poznań - Nowe Miasto
- pwd. Grażyna Bosa – KSHiS „im. ks. J.Poniatowskiego” – Śmigiel
- dh Longin Bąk – KSH „Warta” – Konin
- hm. Aleksander Anioła - KSH „Szóstacy” Poznań – Jeżyce
- dh Tadeusz Najderek - KSH „Szóstacy” Poznań – Jeżyce
- hm. Jan Barwicki – IKS Chodzież
- hm. Władysław Szymański – KSH Słupca
- hm. Bronisław Nowak – Hufiec ZHP Mosina
- hm. Jan Szymczak – KSH Wilda
- hm. Zbigniew Biedziak – Hufiec ZHP Wronki
- hm. Paweł Napieralski – IKS „Dziewiątacy” Poznań – Wilda,
przewodniczący WR KSH i S
- dh. Irena Kopydtowska – KSHiS „Wiarusy” Września
- hm. Tadeusz Wange – KIS „im. Szarych Szeregów” Ostrów Wlkp.
- hm. Jan Szajek – były Komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
- hm. Stanisław Bohdanowicz – były Naczelnik ZHP
- dh Adam Smorawiński – KSH „Piątacy” Poznań – Stare Miasto
- dh Leonard Przybylczak – KSH „Piątacy” Poznań – Stare Miasto
- sam. Irena Janicka - I KSH Poznań – Jeżyce
- hm. Alicja Zielińska – KSHiS „Damy Radę” – Wągrowiec
- hm. Andrzej Borodzik – były Przewodniczący ZHP
- ćwik Mieczysław Rybacki – KSH „Wiarusy” Poznań
- hm. Adam Hadław – Rada Naczelna ZHP
- phm. Wiesław Gołas – harcerz Szarych Szeregów, aktor
- pwd. Tadeusz Theuss - KSH „Szóstacy” Poznań - Jeżyce
- dh Tadeusz Klotsche - KSH „Szóstacy” Poznań - Jeżyce

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI

REDAKCJA BIULETYNU

ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO DOKONYWANIA SKRÓTÓW I KOREKTY

NADSYŁANYCH TEKSTÓW I NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ICH TREŚĆ.

REDAKTOR I OPRACOWANIE TECHNICZNE: phm. BARBARA KRÓL barbara.krol@zhp.net.pl